

SIVILOMBUDSMANNEN

Walter Keim
wake@online.no

Vår referanse
2021/393

Deres referanse

Vår saksbehandler
Mona Keiko Løken

Dato
04.03.2021

Klage på avslag om innsyn etter offentleglova

Vi viser til din klage 22. januar 2021 med vedlegg.

Klagen gjelder Helse- og omsorgsdepartementets avgjørelse 20. januar 2021 om å avslå kravet ditt om innsyn i Helsedirektoratets dokument 205569-6.

Du begjærte innsyn i dokumentet 22. desember 2020. Helsedirektoratet avsto kravet 30. desember. Etter klage fra deg 30. desember og etterfølgende purring 7. januar 2021, ga direktoratet en nærmere begrunnelse for avslaget 12. januar. I den utvidede begrunnelsen har direktoratet vist til offentleglova § 13 og taushetspliktbestemmelsen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. Du opprettholdt klagen din ved henvendelse til Helse- omsorgsdepartementet 17. januar.

I klagen din hit skriver du blant annet at innsynskravet først ble avslått etter offentleglova § 18 om unntak for rettssaksdokumenter. Med henvisning til Justisdepartementets Rettleiar til offentleglova side 124–125 påpeker du at offentleglova § 18 ikke hjemler unntak for dokumenter som er utarbeidet uavhengig av rettssaken, slik som et forvaltningsvedtak som er tvistegenstanden i saken. Du skriver også at den offentlige interessen i dokumentet knytter seg til det å få innsyn i Fylkesmannens bruk av det generelle kunnskapsgrunnlaget for tvangsmedisinering, og hvordan oppfyllelse av lovens vilkår, inkludert kravet til «stor sannsynlighet» for tilstrekkelige positive medikamenteffekter, er dokumentert i vedtaket.

Sivilombudsmannen er oppnevnt av Stortinget for å ivareta den enkeltes rettigheter i møte med forvaltningen. Vi kontrollerer blant annet om forvaltningens avgjørelse er riktig, og om saksbehandlingen har vært forsvarlig. Våre eventuelle undersøkelser av en sak er begrenset til de rettslige spørsmålene som er tatt opp i klagen, eller som sakens dokumenter reiser.

Vi har innhentet saksdokumentene fra Helse- og omsorgsdepartementet og gjennomgått disse sammen med klagen din for å kunne vurdere om departementets avgjørelse og saksbehandling er i tråd med de reglene som gjelder for innsynskrav etter offentleglova. Formålet med denne gjennomgangen har vært å ta stilling til om vi skal undersøke saken din nærmere.

Etter å ha gjennomgått det dokumentet som det er bedt om innsyn i, og departementets begrunnelse for innsynsavslaget, mener vi det er lite sannsynlig at nærmere undersøkelser

herfra vil kunne føre til avgjørende rettslige innvendinger mot departementets avgjørelse om å nekte innsyn i dokumentet, og departementets håndtering av saken.

Dette innebærer ikke at vi går god for alle sider ved forvaltningens håndtering av saken. Vi har merket oss at avslagsbestemmelsen i klageomgangen er opplyst å være offentliglova §§ 12 bokstav c og 13 første ledd nr. 1, og ikke § 18, som du har opplyst var opprinnelig avslagshjemmel. Eventuelle feil som er blitt rettet opp i klageomgangen i forvaltningen, gir normalt ikke grunn til nærmere undersøkelse fra vår side. Videre er det noe uklart hva departementet mener om hvor langt taushetsplikten rekker. Det er likevel ikke tvilsomt at de opplysningene som er underlagt taushetsplikt, utgjør størstedelen av dokumentet, slik at det er anledning til å unnta de resterende opplysningene fra offentlighet etter § 12 bokstav c.

Når det gjelder plikten til å vurdere merinnsyn etter offentliglova § 11, det vil si om det likevel skal gis innsyn i de delene av dokumentet som kan unntas etter § 12 bokstav c, se veilederen til offentliglova side 64 siste avsnitt, hører en avgjørelse om dette til forvaltningens frie skjønn. Denne vurderingen kan ombudsmannen bare i begrenset utstrekning overprøve, se sivilombudsmannsloven § 10 andre ledd. I denne saken mener vi at det ikke er hensiktsmessig å ta opp merinnsynsspørsmålet med departementet.

Vi avslutter etter dette ombudsmannssaken.

Fordi vi har innhentet saksdokumentene fra Helse- og omsorgsdepartementet, orienterer vi dem om utfallet av saken med en kopi av dette brevet.

For ombudsmannen

Marianne Lie Løwe
seniorrådgiver

Mona Keiko Løken
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET Postboks 8011 Dep 0030 OSLO
(Ref. 21/295)